

Viðmerkingar frá SER til avgerð um eftirlönt, sum var tikin á aðalfundi hjá FFS í 2023

Í einum demokratiskum samfelag sum okkara, verður stórir dentur lagdur á samavgerðarrættin hjá landsins borgarum og henda meginreglan gongur aftur í flestu av samfelagsins stovnum, sum t.d. í fakfeløgunum. Ein onnur meginregla, sum hesir stovnar aloftast byggja á, er nærdemokrati. Tað vil siga, at hóast limirnir geva forfólki og nevnd vald til at taka avgerðir vegna limirnar, so er hetta valdið avmarkað. Skulu broytingar gerast, sum rækka útum tillutaða valdið, er tað aðalfundurin - tað vil siga limirnir sjálvir - sum skulu avgera, um hesar broytingar skulu gerast. Fyri at limirnir skulu hava møguleika fyri at taka avgerðir á upplýstum grundarlag, má møguleiki verða fyri, at hava eina sokallaða demokratiskan samrøðu. Ein demokratisk samrøða er ein týðandi partur av einum vælverkandi demokratiskum stovni, sum skal tryggja eina rættvísa avgerðarprosess, ið tekur hædd fyri sjónarhornum og áhugamálunum hjá øllum limum

Í eini demokratiskari samrøðu, hava allir luttakarir møguleika fyri at siga sína meining og vilja lurta eftir tí sum verður sagt. Á henda hátt verða allar grundgevingar týðiligar og kjakast kann verða um fyrimunir og vansar við teim ymisku upphaldunum og grundgevingunum. Tað er sostatt ikki ein kapping um hvør klárar at sannføra hin um, at ein sjálvur hevur rætt, men heldur ein roynd at lýsa málið frá ymiskum sjónarhornum. Tá málið er væl lýst og ein avgerð skal takast, ber til at siga, at limirnir velja á einum upplýstum grundarlagi. Hóast onkur limur tá ikki er samdur, kann hann tó hvíla í, at málið hevur fingið eina fair viðgerð og viðferð.

Á aðalfundinum í ár, var avgerð tikin um, at avmarka valdið hjá eftirløntum limum. Málið var lagt fyri aðalfundin og limirnir atkvøddu fyri uppskotinum við stórum meiriluta. Hetta var gjørt eftir reglunum, so juridiskt er onki at lasta nakran fyri.

Jura snýr seg um, hvat man skal gera. Í summum førum verður tað sum eitt slag av minsta mark ella minimumskrav fyri, hvat man skal gera. Etikkur harafturímóti snýr seg um, hvat man eigur at gera. Tað merkir, at hóast alt er í lagi lögfrøðiliga, er tað ikki garantur fyri, at tað sum hendir kann forsvarast etiskt. Og her er tað so at demokratiska samrøðan kemur inn í myndina sum ein týðandi súla, til at skapa karmar fyri at viðgerðin av einum máli er etiskt forsvarlig. Afturat tí juridiska og tí etiska aspektinum kemur so praktiska aspektið, sum snýr seg um, hvat man kann gera. Á aðalfundinum er tíðin ein ógvuliga avmarkandi faktorur sum ger, at rúm ikki er fyri eini veruligari demokratiskari samrøðu og av tí sama er møguleiki ikki fyri, at limirnir taka

avgerðir á upplýstum grundarlagi. Tí meta vit **ikki**, at viðgerðin av hesum máli, kann metast at verða etiskt forsvarlig.

Ein vansi við nærdemokratiið er, at tað í praksis er ógvuliga avbjóðandi at fáast við, m.a. tí at demokratiska samrøðan er bæði tíðar- og pláss krevjandi. Allíkavæl halda vit, at tað ber til at optimera verandi praksis innan rímligar karmar. Summi mál krevja ikki ta stóru viðgerðina og kunnu saktans rúmast innanfyri verðandi karmar á aðalfundinum. Men onnur mál, sum t.d. viðtøkubroytingin um eftirlønt, sum føra til grundleggjandi broytingar í limatreytunum hjá summum limum, eigur at fáa eina meira gjølla viðgerð. Vit ímynda okkum, at tað t.d. kundi verið gjørt við limafundum, har høvi var at greiða nærri frá og annars at kjakast um málið. Harafturat kundu vit ynskt okkum, at grundgevingin fyri uppskotum, sum verða lögð fyri aðalfundin, verða veitt limunum skrivliga, t.d. í Vøku, so til ber at fyrihalda seg til tað frammanundan. Tí vilja vit heita á FFS um at bera so í bandi, at hetta verður gjørt fyri eftirtíðina.